

1.1. THẾ KỶ CHÂU Á NÀO ĐÂY ? (*What Asian century ?*)

Philip Bowring

International Herald Tribune, 17-5-2011

Hồng Kông.- Thế kỷ 21 được nhiều người nghĩ là Thế kỷ của châu Á. Nhưng càng ngày người ta càng nhìn thấy là hiện nay đại lục này đang ở thời kỳ cuối cùng của thành tựu kinh tế hơn phần còn lại của thế giới. Tương lai của nó không nên đo theo kết quả của quá khứ vừa qua, mà nên nhìn vào các vấn đề nó phải đối mặt, cùng với tiềm năng kinh tế của các vùng khác trên thế giới.

Giả thiết là sự thành công của Nhật Bản, Hàn Quốc và Đài Loan đã được ông khổng lồ Trung Quốc đi theo, và sau đó là ông khổng lồ Ấn Độ, đưa châu Á vào vị trí đúng chỗ của nó trên thế giới, với thu nhập tương ứng với số dân đông bằng nửa dân số thế giới. Nhưng không phải đơn giản như vậy. Châu Á giàu, châu Á trung lưu và châu Á nghèo đều phải đối mặt với những khó khăn to lớn làm cho họ không thể tiếp tục giữ được mức độ tăng trưởng dẫn đầu thế giới, trong thập niên sắp tới.

Châu Á giàu đang đối mặt với thách thức về dân số nặng hơn là các quốc gia phương Tây. Hàn Quốc, Đài Loan, Hong Kong và Singapore chỉ thua Nhật Bản có một thập kỷ về vấn đề lão hóa, và họ còn có tỉ lệ sinh đẻ thấp hơn Nhật nữa. Các nhà dân số học cho rằng Nhật Bản trong thập kỷ tới, sẽ có một chút tăng trưởng trong lực lượng lao động, vì tuổi về hưu được nâng lên, và có thêm nhiều phụ nữ lao động. Nhưng ở phương Tây, người ta cũng cho về hưu muộn, và tỷ lệ sinh đẻ cao hơn và sự thay đổi dân số bớt đột ngột. Như thế sự suy giảm kinh tế tương đối của phương Tây sẽ chậm hơn Đông Á.

Châu Á trung lưu, kể cả Trung Quốc, còn có nhiều khó khăn hơn nữa. Liệu các quốc gia này có thể nhảy ngay lên cấp bậc các quốc gia hàng đầu trên thế giới? Quy chế này cho tới nay các nước Mỹ la tinh vẫn chưa đạt được. Có lẽ Trung Quốc có may mắn hơn các nước khác vì họ đổ dồn tiền vào ngành giáo dục cấp cao và có quỹ tiết kiệm để đầu tư vào các ngành công nghệ mới. Nhiều chuyên gia cho rằng, ít nhất là trong thập kỷ tới, những nỗ lực này sẽ thúc đẩy tăng trưởng ở mức 7%, mặc dù lực lượng lao động đứng yên tại chỗ. Nhưng theo như Ngân hàng Phát triển Châu Á gần đây nhận xét, còn có hai điều kiện nữa để đạt tới nền kinh tế cao cấp nhất : quản lý tốt, và phân phối thu nhập bình đẳng hơn. Ngân hàng này cho rằng châu Á trung lưu đã làm không tốt cả hai việc này, với tiêu chuẩn quản lý đang xuống dốc trong một số quốc gia.

Trung Quốc đã không thắng lợi trong cuộc chiến chống tham nhũng, và vai trò to lớn của Nhà nước trong nền kinh tế sẽ giới hạn sự đổi mới. Nhật Bản, Hàn Quốc và Đài Loan đã nêu gương trong việc phân phối thu nhập tốt trong xã hội, điều này đã không được Trung Quốc và các quốc gia khác tại Đông Nam Á noi theo. Tại các quốc gia này, tình hình giống như tại Mỹ la tinh, một khu vực đã bị rơi vào *cái bẫy thu nhập*

trung bình (1) trong nhiều thập kỷ, thứ nhất một phần vì sự phân phối thu nhập không đều, một phần vì mức độ giáo dục quá thấp. Cả hai điểm yếu kém này đều được thấy rõ ở Mã Lai và Thái Lan.

Sự phân phối thu nhập cần được cải thiện nếu muốn tăng trưởng nhanh, và chất lượng giáo dục phải được đưa tới mọi người. Châu Á trung lưu cũng cần có nỗ lực giải quyết vấn đề ô nhiễm, và thay đổi khí hậu để thúc đẩy thương mại trong khu vực và hỗ trợ cho hệ thống thương mại thế giới mở, những hành động này cũng mang lại nhiều lợi ích cho họ. Vấn đề dân số cũng có nhiều pha trộn, nhất là tại Trung Quốc, dân số đang bắt đầu già đi rất nhanh.

Gánh nặng của sự tăng trưởng toàn bộ của châu Á ngày càng tăng lên cho vùng Nam Á. Vào năm 2050, vùng này sẽ có tới 45% dân số của châu lục. Nhưng món “*cổ tức về dân số*” với một số dân trẻ (2) không thể gạt hái được nếu người ta không sử dụng đúng các nguồn lao động. Ấn Độ nằm ở đáy châu Á nếu tính theo tất cả các số đo về giáo dục, nằm dưới Pakistan, và nằm rất xa hầu hết các nước châu Phi và Cận Đông. Bangladesh, mặc dù còn nghèo, bây giờ đã vượt qua Ấn Độ và Pakistan về số lượng công việc và quyền hạn cho phụ nữ. Tỷ lệ tiên tiến kiệm của khu vực này rất thấp so với Đông Á, và có vẻ sẽ vẫn như vậy cho tới khi tuổi trung bình của dân số tăng lên một cách đáng kể.

Nói chung, châu Á còn có nhiều hứa hẹn. Nhưng thách thức của các khu vực khác vẫn còn đó. Ai có thể nói được là Ai Cập và các nước lân bang sẽ không đạt được thành tựu kinh tế sau khi có thay đổi về chính trị? Hay là Brazil không vượt qua khỏi những khó khăn và đạt được giấc mơ kinh tế của họ. Hay là sự tăng trưởng dân số và năng lực mãnh liệt sẽ không làm cho châu Phi trở thành trung tâm tăng trưởng của thế giới vào năm 2030? Đã đến lúc không nên nói về thế kỷ của châu Á nữa, trước khi nó tới, và nên tập trung sức để làm cho nó trở thành hiện thực.

Chú thích :

- (1) *Bẫy thu nhập trung bình* : Kinh tế một số quốc gia (nhất là ở Mỹ La tinh) đã tăng trưởng, nhưng khi đạt tới lợi tức mức độ trung bình của thế giới (vào khoảng 10.000 USD/đầu người/năm thì khựng lại, không tiến thêm được nữa. Người ta gọi đây là bẫy thu nhập trung bình.
- (2) *Cổ tức về dân số* : Một quốc gia có dân số thanh niên (vào tuổi lao động) cao, có lợi thế là có nhiều lao động hơn để phát triển kinh tế. Trong khi các quốc gia có dân số tương đối già hơn, sẽ không còn lợi thế cho tăng trưởng kinh tế nữa. Cho nên, người ta gọi “*cổ tức của dân số*” là lợi thế của các quốc gia có dân số tương đối trẻ.